

בראש סל סדן

"תפקידיה לשחרר את
הgingivon של סדאם, ולא את
הgingivon שלי". אלור (מיל')
עמוס גלעד
| צילום: אביגיל עוזי

בכירים המערכת שפיקפקו בהערכתו שסדרם חוסיין ימש את איזמו ● העצה שקיבל מיצחק רבין ● והבדל בין המודיעין שלפני מלחמת יום הכיפורים לבין שלפני מלחמת המפרץ ● אלוף (מיל') עמוס גלעד, הקצין שלפני 30 שנה התריע שעיראק תשרים לתל-אביב, משוכנע שגם היום הלקח מואז ציריך להזכיר: "להגב לאומות ברצינות, בודאי של שליטים ורודנים בעולם הערבי"

chorin albz-alosh

"היו בכירים מאוד שאמרו אז שהו לא הגיוני, שסדרם חוסיין לא יפתח בשתי חזיות, גם מול ישראל וגם מול ארצות-הברית, אבל צריך להבין שככה רודנים פועלים. הם אלה שחוsbים שאחננו לא הגינויים. סדרם חוסיין היה שי' כור מכות. תפקידי היה לשכנע את הגינוי של סדרם ולא את הגינוי שלי. ראש הממשלה יכול לחשב שההערכה שלנו היא מוגנת והיסטורית, אבל זה לא קרה". ואכן, במבט לאחרו, ההיסטוריה הוכיחה שההערכה שניפק גלעד הייתה רחוקה מלהיות היסטוריה ומיותרת. גלעד למי' עשה היה הראשון להתריע שטילים ייפלו גם על תל-אביב. אותה הערכה, שלכירים אחרים נשמעה אז מופרכת, הת' גلتה למציאות ממשית עם 43 טילי סקאד ששוגרו לעבר ישראל, רוכם לגושך.

"במלחמת המפרץ", מסביר גלעד, "בניגוד למשל ליום הכיפורים - שאז היה מודיעין טוב אבל טעו בהערכתה - לא היה מודיעין, אבל ההערכה הייתה נכונה. הבנו את זה מיד בTEL הראשון שנפל ונערכנו לכך. הייתה רק בושה שלא ידענו היכן הטילים. הרבה דברים לא ידענו, למשל שסדרם זימן אליו לפגישה את שגרירת ארצות-הברית דאו בעיראק ומספר לה שהוא הוילך לספה את מהוו ה-17 (כווית). היא ענתה לו שהוא יוצאת לחופשה, והוא ראה בכך הסכמה. המודיעין השקיע אז את משאבי ברברים אחרים".

◀ "יצחק רבין ז"ל תמיד היה אומר למודיעין: 'אל תכפה את הגונך על האויב, אלא תיכנס לנעליו', נזכר אתמול אלוף (מיל') עמוס גלעד (70). "יש שתי דרכים לעשות זאת: להסתמך על ידיעות טובות - מה שלא היה לנו אז - ודבר שני זה להעריך את משקל היום". לפניו שלושה עשרים, על סף מלחמת המפרץ, היה גלעד - אז בדרגת אלוף-משנה - ראש זירת מרכזו בחטיבת המחקר של אמר"ז, האחראי על העריכות לגבי איראן, עיראק וירדן. "casharam חוסיין איים על האמריקאים שישגר טילים לעברם ול עבר ישראל, נדרשו לסוגיה האם להאמין לו או לא", שיחור גלעד אתמול. "באותם ימים לא היו כמעט יידי' עות פנימיות על הנעשה בעיראק, והיתה פה דילמה מאוד גדולה, למרות שהיו רבים, גם במודיעין, שאמרו שהו לא הגיוני".

galud החליט לישם את עצתו של רבין ו"להיכנס לנעליו", או יותר נכון לראשו, של הרודן העיראקי. "היחידה, בראשותי, השكיעה המון שעות בלנחה את גודל האיום", תיאר גלעד. "למשל בפוליטיקה הישראלית מאיימים, והציגו לא לוחה ברצינות. אבל שליטים כמו סדרם חוסיין מאיימים ומתכוונים. "ההערכה שלנו הייתה שהיא הוא ממשי, ומהו קראו תיגר על זה, גם במערכות המודיעין".

יריעות אחרונות

מבחןת הלקת, גלעד מתייחס גם לתקיפה الأخيرة בסוריה, שמיוחסת לישראל: "רך עכשו, לכארה, ביצעו פעללה עמוק סוריה. אסור של מדינות ערביות יהיה נשק גרי עיני שחותר להשמדת ישראל. אסור לנו להסכים שיקרא כמו שקרה עם סדאם בשעתו. לו בגין לא הורה לתקוף את היכולות הגרעיניות שלהם כל הגורל שלנו היה נראה אחר. סדאם היה איש מאד מסוכן. הוא אמן נפל כמו פחדן, ואז היה מי שציקצק, זה היה האiom הגדול על ישראל? לא, בשפל הוא לא איים, אבל כשהיה לו כוח הוא היה מסוכן ואכזר".

היום, 30 שנה אחרי מלחמת המפרץ, גלעד בטוח שלא לעולם חוסן. "גם היום, כשאנו מוציאים ביכולות מודרני עיניות מדרימות, אין דרך לדעת הכל", הוא מבהיר. "אני מסתכל על העבר, בראשיה לעתיה.

"טורקיה הייתה בעלת ברית של ישראל וכעת היא לא, ואיראן הייתה אחות של ישראל והפכה כמעט לאiom קיומי עליינו. מרחב ההפתעות פה הוא גדול מאוד. זה מצריך להשكيיע בזיה יום וליל, וגם אז שום דבר לא מובטח. לצד יכולות הסיבר והמודיעין, לפעמים ההפתעה יכולה לבוא רוקא בדברים הפרימיטיביים נטולי הטכנולוגיה. למשל, כשיישראל הציהרה שהיא תאלך לתוכנית של סייפה. זה היה שם אותו בתנשאות טוטלית עם הפלסטינים והוא עלול לעדרר את הייבות שלנו ביחסים עם ירדן. פה אין מודיעין על זה, וכשהאתה משפיל יריד מעבר לקו האדום, התוצאות קשות. למשל, הרשות הפלסטינית יכולה להתפרק והיינו הופכים לישות אחת. לא הייתה פה מדינה יהודית ולא דמו קריטית, אף טכנולוגית לא הייתה עוזרת. באותה נשימה צרייך גם לדעת לזהות הזדמנויות ולא רק איומים, והיום יש לנו הרבה הזדמנויות עם העולם העברי".

גלעד, ביום ראש המכון למדיניות וסטרטגיה במרכז הבינתחומי הרצליה, בטוח שמלחמת המפרץ צריך ללמידה לך. "להגביל לאומות ברצינות. בודאי של שליטים ורודנים בעולם הערבי", הוא אומר.

"садאת אמר לפני יום הכיפורים שהוא יקריב מיליון חיילים, וזה מה שהוא עשה, למראות שבמודיעין היו מי שאמרו שהוא קששן גדול. שאיראן אומרת שהיא תשמיד

"כשהיה לו כוח הוא היה מסוכן ואכזר". סדאם חוסיין

את ישראל צרייך לחת את זה בחשבונ, ולשםתי לוקחים את זה. כשהציגתי את זה מול ראש הממשלה דאו בשנת 1996, שהוא גם ראש הממשלה היום בנימין נתניהו, שאיראן זה האiom המרכז, זה נלקח ברצינות רבה, ועובדת שהביאו לפה את הארכיון".